

MVČK / MF ČK&ČP / WHO¹ | Mrtvolý obětí přírodních katastrof a konfliktů nepředstavují obecně zdravotní rizika

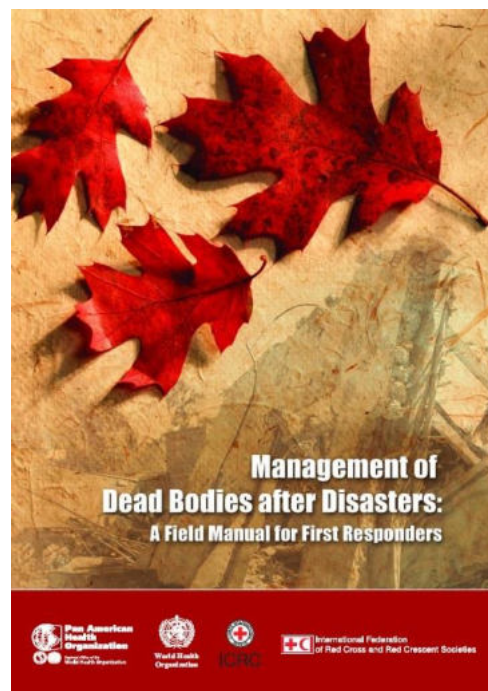
15. září 2023

Zajištění důstojnosti zemřelých a citové vyrovnání se se ztrátou pro rodinu jsou zásadní hodnoty. Ve společném prohlášení to uvádí Červený kříž a Světová zdravotnická organizace.

Během ničivých ztrát na životech zapříčiněných katastrofami a ozbrojenými konflikty často panuje neopodstatněný strach z těl zemřelých. Komunity proto musí mít dostatek informací, jak s lidskými ostatky za těchto okolností zacházet. Při velkých ztrátách na životech často dochází k překotnému pohřbívání zemřelých, často i do masových hrobů. Děje se tak z přesvědčení, že těla zemřelých představují zdravotní hrozbu – místní úřady a komunity bývají často pod tlakem k rychlému pohřbení. Důsledky jsou ovšem časté psychické problémy pozůstalých, kteří neměli příležitost se s mrtvým řádně rozloučit, dále jsou to problémy právní a sociální. Správně provedené pohřby se naopak vyznačují snadno dohledatelnými a řádně zdokumentovanými jednotlivými hroby.

Jak by měl takový postup vypadat, je spolu se souvisejícími informacemi, je uvedeno v **Manuálu ICRC/IFRC/WHO**. Důležitou zásadou je, že by tělo nemělo být zpopelněno, aniž by bylo předtím řádně identifikováno. Jmenované organizace poskytují místním úřadům materiální a edukační podporu. Dnes např. v Libyi týmy Červeného kříže a WHO přímo spolupracují s úřady, komunitami a Libyjskou společností Červeného půlměsíce, MVČK a WHO dodávají v Libyi pytle na těla, aby pomohly důstojnému zacházení s mrtvými.

Důležité je si uvědomit, že navzdory rozšířenému mínění nepředstavují těla osob zemřelých po zraněních utrpěných při přírodní katastrofě nebo ozbrojeném konfliktu téměř nikdy zdravotní nebezpečí pro okolí. Nebezpečné jsou pouze osoby zemřelé na vysoce infekční choroby, jako je ebola, Marburg nebo cholera, nebo když ke katastrofě došlo v oblasti endemického výskytu těchto nemocí. Ke zdravotním problémům mohou v každém případě vést mrtvolý ve vodních zdrojích nebo jejich blízkosti, neboť z nich mohou unikat výkaly a vodní zdroje kontaminovat. K prevenci nemocí přenášených vodou však stačí běžná dezinfekce pitné vody.

¹ Mezinárodní výbor Červeného kříže / Mezinárodní federace společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce / Světová zdravotnická organizace

Protože mrtvá těla při katastrofě resp. konfliktech nepředstavují obecně infekční riziko, není ani účelná dezinfekce těl, jako např. zasypávání vápnem. Po kontaktu se zesnulým je třeba si umýt ruce mýdlem a vodou, případně použít dezinfekční prostředek na ruce. MVČK, MFČK&ČP a WHO nabádají všechny strany konfliktu a zasahující při katastrofách, aby se řídili zavedenými zásadami pro nakládání s mrtvými těly pro dobro celé společnosti, a podle potřeby nabízejí další podporu.

» [Manuál Zacházení se zemřelými po katastrofách \(EN, pdf\)](#)

Připravil: doc. dr. Marek Jukl
prezident ČČK